

12 października 2022 r. przy ul. Bartosza Głowackiego w Bolesławcu - planty miejskie nastąpiło uroczyste nadanie nazwy *Skwer Różany im. Stefanii Tajcher* oraz odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej *Pierwszej bolesławieckiej nauczycielce Stefanii Tajcher*.

Ceremonię uhonorowania **Stefanii Tajcher** - lokalnej bohaterki, nadaniem imienia miejscu na plantach miejskich oraz pamiątkową tablicą rozpoczął prezydent Bolesławca Piotr Roman, który oddał hołd pierwszej bolesławieckiej nauczycielce, przypomniał początki oświaty w mieście po II wojnie światowej oraz podziękował za ideę upamiętnienia bolesławieckich nauczycieli – pionierów i organizatorów szkolnictwa w latach 1945 - 47, która wyszła od Bolesławieckiej Rady Seniorów.

- „*Skwer Różany im. Stefanii Tajcher*” to trwałe uhonorowanie postaci symbolizującej powojenne, bolesławieckie szkolnictwo. Bohaterką jest pierwsza polska, powojenna, nauczycielka i organizatorka szkolnictwa w naszym mieście – Stefania Tajcher. Dzisiejsza uroczystość urzeczywistnia uhonorowanie Stefanii Tajcher w dwóch momentach: w historycznej 77. rocznicy otwarcia pierwszej, polskiej, powojennej szkoły w Bolesławcu i inauguracji 1 października 1945 r. pierwszego roku szkolnego 1945/46, oraz w 47. rocznicę odejścia Stefanii Tajcher do wieczności. Stefania Tajcher, dzielna kobieta w obozowym pasiaku. Była więźniarką obozu koncentracyjnego w Ravensbruck dla kobiet, z numerem ewidencyjnym 7.906 oraz w Dachau. Była prekursorką powojennego bolesławieckiego szkolnictwa. Sama nie mając nic, w 1945 roku podarowała dzieciom, młodzieży, mieszkańcom miasta coś niezwykle cennego – skarb edukacji. Skarb edukacji wypracowany dzięki nadzwyczajnemu zaangażowaniu. „Złotymi literami” zapisana w dziejach miasta. O tym nie można zapomnieć (...) – wspomina podczas uroczystości Helena Strzelczak-Kunicka, przewodnicząca Bolesławieckiej Rady Seniorów – gremium, które wystąpiło do Prezydenta Miasta Bolesławiec z inicjatywą nadania nazwy

„Skwer Różany im. Stefanii Tajcher”.

W maju 2022 r. Rada Miasta Bolesławiec podjęła stosowną uchwałę. W uzasadnieniu wniosku Bolesławiecka Rada Seniorów napisała: „(...) **Stefania Tajcher** do Bolesławca przybyła 7 września 1945r. w obozowym „pasiaku”. Miasto było zrujnowane”. Nie było szkół ani administracji szkolnej. Stefania Tajcher rozpoczęła pracę zawodową w Starostwie Powiatowym marząc o zorganizowaniu w najbliższym czasie polskiej szkoły. Z tą myślą udała się osobiście do władz oświatowych w Legnicy, otrzymując tam wsparcie od Mariana Dziubińskiego. Po powrocie, z otrzymanym poleceniem, przystąpiła natychmiast do pionierskiej organizacji szkoły. Jej dążeniem było zorganizowanie szkoły dla dzieci polskich rodzin przybywających do Bolesławca w transportach remigracyjnych, przesiedleńczych. Po odbytej radzie pedagogicznej z udziałem Stefanii Tajcher, Mariana Dziubińskiego oraz Eugenii Trzaskowskiej (późniejszej Trzaskowskiej- Mazur), zdecydowano o rozpoczęciu roku szkolnego 1 października 1945 r. Ze wspomnień Eugenii Trzaskowskiej – Mazur „Pani Tajcherówna na odwrotnej stronie druków poniemieckich napisała ogłoszenie o zapisach do szkoły i przykleiła na słupie przy szkole (dawnej niemieckiej przy ul. Komuny Paryskiej 6) oraz przy ratuszu”. W ruinach domów wyszukiwała sprzęt, meble, materiały przydatne do wyposażenia klasy szkolnej i zwoziła je wózkami. Tak została zapamiętana przez mieszkańców. Nauczycielka w „pasiaku”, kochająca dzieci i dbająca o ich edukację. Jeszcze w tym samym roku, widząc ogromną potrzebę, w okresie po Bożym Narodzeniu 1945r. Stefania Tajcher wraz z Marianem Dziubińskim (który już przeprowadził się do Bolesławca i został pierwszym powojennym Inspektorem Szkolnym), otworzyli pierwszą klasę liceum ogólnokształcącego, czyli był to początek I LO. Stefania Tajcher została pierwszym kierownikiem utworzonej Szkoły Podstawowej nr 1 w roku szkolnym 1945/1946. Uczyla także języka niemieckiego w tzw. „jedenastolatce”. Stefania Tajcher tak napisała w swoim pamiętniku pod datą 8 X 1945r. „1 X 1945r. odbyło się uroczyste nabożeństwo i otwarcie pierwszej szkoły w Bolesławcu. I tak dzień 1 października 1945 roku będzie zapisany w Bolesławcu złotymi literami, gdyż więcej jak po 600 latach na Ziemiach Piastowskich powstała szkoła w polskim grodzie Bolesławcu”. „Złotymi literami” została zapisana historii bolesławieckiego szkolnictwa, ale również na zawsze „złotymi literami” zapisane zostało nazwisko Stefanii Tajcher.”

Tablicę uroczystie odsłoniła przewodnicząca Bolesławieckiej Rady Seniorów Helena Strzelczak-Kunicka w asyście prezydenta Piotra Romana, przewodniczącego Rady Miasta Józefa Pokładka, wicestarosty Mirosława Horzempy, Stanisława Chwojnickiego - członka zarządu powiatu, przedstawiciele Bolesławieckiej Rady Seniorów oraz uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 - Leny Staniszewskiej i Marcela Staniewskiego.

Uroczystość zgromadziła przedstawiciele samorządów lokalnych, Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty, środowisk senioralnych, oświaty, stowarzyszeń, instytucji i organizacji, Komisji ds. upamiętnienia pierwszych, powojennych, bolesławieckich nauczycieli i organizatorów szkolnictwa oraz uczniów I LO i SP nr 4.

Uroczystość była również okazją do podziękowań, skierowała je Helena Strzelczak-Kunicka: „W imieniu własnym i Bolesławieckiej Rady Seniorów, wyrażam najgłębsze podziękowanie za ten uroczysty dzień uhonorowania, za dar w imieniu mieszkańców, utrwalający Pamięć Stefanii Tajcher: władzom miasta - Prezydentowi Miasta Bolesławiec Piotrowi Romanowi, Przewodniczącemu Rady Miasta Józefowi Pokładkowi, wszystkim Radnym Rady Miasta Bolesławiec VIII kadencji, Sekretarzom Miasta: poprzedniemu Jerzemu Zielińskiemu i obecnej Małgorzacie Słoneckiej, Naczelnik Wydziału Mienia i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Marcie Zborowskiej, Naczelnik Wydziału Społecznego Beacie Sulskiej za efektywne zaangażowanie i koordynację dzisiejszej uroczystości, Dyrektorowi Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Kazimierzowi Łomotowskiemu i pracownikom MZGM, Dyrektor Muzeum Ceramiki Annie Bober-Tubaj za operatywne zaangażowanie oraz Pani Konserwator Zabytków. Historykom: dr. Edmundowi Malińskiemu, dr. Adamowi Banieckiemu. Dziękuję Wszystkim Członkom Komisji ds. Upamiętnienia powołanej przez Prezydenta Miasta Piotra Romana oraz Radzie Seniorów za wspieranie zainicjowanego przedsięwzięcia. Dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym i wspierającym dzieło uhonorowania śp. Stefanii Tajcher, w jakikolwiek sposób. Wszystkim „osobom pióra”, piszącym i utrwalającym wiedzę o postaci i działaniach Stefanii Tajcher oraz pierwszych, powojennych bolesławieckich nauczycielach i organizatorach szkolnictwa, o początkach bolesławieckiej oświaty i ich bohaterach: dr. Edmundowi Malińskiemu, dr. Adamowi Banieckiemu, śp. dr Danucie Maślickiej, śp. Pawłowi Śliwko, Zdzisławowi Abramowiczowi, Marii Sobolskiej, Kamilli Dudek – nauczycielce z Zespołu Szkół Elektronicznych im. Ignacego Domeyki. Serdecznie dziękuję Starostwu Bolesławieckiemu i wszystkim osobom wspierającym inicjatywę uhonorowania śp. Stefanii Tajcher. Dziękuję prowadzącemu dzisiejszą uroczystość Jackowi Żukowskiemu i zespołowi pracowników Bolesławieckiego Ośrodka Kultury – Międzynarodowego Centrum Ceramiki za wyjątkowe, czynne zaangażowanie w organizację obecnej uroczystości. Wyrażam uznanie, i podziękowanie dyrekcji i całej społeczności szkolnej I Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Broniewskiego, beneficjentów – spadkobierców tradycji, za otaczanie historyczną Pamięcią w „rodzimych” publikacjach – początków pierwszej licealnej Alma Mater, roli i zasług

Stefanii Tajcher, także za podjęcie patronatu estetycznego nad mogiłą – miejscem wiecznego spoczynku śp. Stefanii Tajcher. Wyrażam uznanie dyrekcji i społeczności szkolnej Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. mjr. Henryka Sucharskiego w Bolesławcu za kontynuację „Izby Pamięci” – wystawy, zapoczątkowanej przez dr Danutę Maśllicką (której inauguracja miała miejsce w kwietniu 1975 r.), poświęconej „Kobietom czasów II wojny światowej” ze wspomnieniem o Stefanii Tajcher”.

info/2022/10/skwer_rozany_teichner